Zpráva o šetření veřejného ochránce práv ve věci obtěžování hlukem z hudebních produkcí pořádaných v objektu X čp. Y v k.ú. Z, v Praze

A - Obsah podnětu

Podnětem ze dne 3. 3. 2007 se na mě jménem paní P. F. obrátilo Občanské sdružení, objektu čp. Y v k.ú. Z, v Praze, a to se stížností na obtěžování hlukem z hudebních produkcí pořádaných v uvedené stavbě po 22:00 hod. Sdružení namítalo užívání stavby v rozporu s kolaudačním rozhodnutím, vytýkalo stavebnímu úřadu neposkytnutí informací o vedeném řízení o změně užívání stavby a kolaudačního řízení na provedené stavební úpravy daného objektu.

Z listin, které veřejnému ochránci práv občanské sdružení doložilo, vyplývá, že se v dané věci opakovaně obracelo na Úřad městské části Praha 6, odbor výstavby (dále jen "stavební úřad"), živnostenský úřad, Hygienickou stanici hl.m. Prahy, územní pracoviště pro Prahu 6 a Hygienickou stanici hl.m. Prahy.

Z přípisu Hygienické stanice hl.m. Prahy ze dne 6. 12. 2006 mimo jiné vyplývá, že stavební úřad vydal v březnu 2003 rozhodnutí o užívání části stavby objektu čp. Y v k.ú. Z, spočívající v úpravách interiéru a průchodu části objektu X, které souvisejí se změnou užívání průchodu na výstavní síň. Dále v dubnu 2003 vydal kolaudační rozhodnutí interiérových úprav s podmínkou, že průchod bude využíván jako výstavní a užívací prostor. Z textu vyplývá, že se zde nemají konat žádné hudební produkce.

V uvedeném sdělení hygienické stanice se dále uvádí, že dne 13. 12. 2005 vydal stavební úřad rozhodnutí o změně užívání s těmito podmínkami: 1/ hudební produkce je možná pouze do 22:00 hod., pro povolení provozu po 22:00 hod. je nutno provést stavební úpravy, jejichž účinnost pro zlepšení akustických vlastností bude vyhodnocena ve zkušebním provozu. Toto rozhodnutí bylo podle hygienické stanice vydáno, aniž by stavební úřad zkoumal existenci dokladů prokazujících splnění požadavků k ochraně veřejného zdraví. Tím byla podle hygienické stanice fakticky legalizována situace, kdy hlučnost hudebních produkcí v denní době byla povolena bez ověření účinnosti protihlukových opatření. Dne 22. 8. 2006 měl stavební úřad vydat oznámení o zahájení řízení o povolení prozatímního užívání stavby, tj. stavebních úprav spočívajících v drobných dispozičních úpravách, zřízení VZT a příležitostném provedení akustické bariéry z balíků ORSIL u vrat objektu ke zkušebnímu provozu. Dne 1. 9. 2006 stavební úřad podle hygienické stanice vyzval Městskou část Praha 6 jako stavebníka k odstranění nedostatků podání s tím, že stavbu lze zatím užívat pouze v rozsahu původního kolaudačního rozhodnutí, tj. bez hudebních produkcí. Podle sdělení hygienické stanice ze dne 6. 12. 2006 nebylo dosud povolení ke zkušebnímu provozu vydáno.

K odepření poskytnutí informací o změně užívání a kolaudaci předmětné stavby občanské sdružení odkázalo na to, že dne 7. 11. 2006 vydal stavební úřad usnesení, kterým zamítl jeho žádost o nahlédnutí do spisu ke stavbě "X", a to s odůvodněním, že důvody uvedené v žádosti neshledal jako natolik významné, aby nahlédnutí do spisu osobě, která nebyla účastníkem řízení, umožnil. Stavební úřad v tomtéž usnesení poznamenal, že stavba je užívána v souladu s rozhodnutím o změně užívání stavby.

B - Skutková zjištění

Po posouzení podnětu z hlediska věcné působnosti jsem se rozhodl v souladu s ustanovením § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o veřejném ochránci práv"), ve věci zahájit šetření se zaměřením na prošetření užívání objektu v souladu se stavebním zákonem a rozhodnutími vydanými stavebním úřadem. V rámci zahájeného šetření jsem se obrátil ve smyslu ustanovení § 15 odst. 2 písm. a) a c) zákona o veřejném ochránci práv na:

- Starostu městské části s žádostí o stanovisko k danému případu a vyjádření k námitkám občanského sdružení včetně poskytnutí kopií rozhodnutí, jež stavební úřad v dané věci od roku 2003 vydal (zejména stavební povolení, povolení o změně užívání stavby a kolaudační rozhodnutí). Současně jsem si vyžádal aktuální informace o postupu stavebního úřadu v předmětné záležitosti, případně jiných odborů úřadu městské části, pokud se případem od 1. 1. 2007 zabývaly.
- Ředitele Hygienické stanice hl.m. Prahy (dále jen "HSHMP") s žádostí o vyjádření se k danému případu, zejména pak o seznámení s aktuálními kroky HSHMP v dané věci.

Dne 2. 7. 2007 jsem obdržel stanovisko městské části, ve kterém se uvádí, že kulturní produkci v historickém objektu X provozuje Společnost X, která zvítězila ve výběrovém řízení v září 2004. Organizuje pravidelně umělecká vystoupení dětských souborů, pořádá divadelní představení, setkání spolků Prahy 6, výstavy, charitativní akce, oslavy státních svátků a historických výročí, konají se zde svatby, jsou zde veřejná WC. Z odpovědi dále vyplývá, že již v květnu 2006 se zástupci městské části (Bc. K. a Ing. K.) pokusili o setkání se zástupci Občanského sdružení (dále jen "OS") ve snaze odstranit co nejdříve příčiny vzájemných neshod. Snaha o zachování kulturních a společenských aktivit v objektu X byla podpořena peticí 750 občanů, kterou podepsali lékaři z FN X, režisér J. M., J. S. ze S., sochař O. Z., herec J. V. a další. Tuto plánovanou schůzku však zástupci sdružení dle vyjádření městské části odvolali a o další setkání neprojevili zájem.

Namátkové kontroly prováděla jak městská policie, tak pracovníci živnostenského úřadu, porušení předpisů však nezjistili. Obdobné kontroly prováděl i kontrolní výbor zastupitelstva městské části, jenž během dvou měsíců vykonal v objektu několik kontrol bez jakéhokoliv zjištění porušení podmínek provozu či hluku. Svou odpověď uzavřela městská část tím, že od ledna 2007 probíhá zkušební provoz, na jehož základě se zjišťují hlukové limity způsobené běžným provozem v objektu X. Provoz ještě není ukončen, hygienické stanici zjištěné výsledky zatím nestačí k definitivnímu vyhodnocení.

Dne 22. 6. 2007 mi bylo doručeno vyjádření HSHMP, kde se mimo jiné konstatuje, že rozhodnutím ze dne 9. 4. 2003 stavební úřad povolil užívání prostor na informační a klubové zařízení Obce architektů se zázemím, pouze však za podmínky, že průchod bude využíván jako výstavní a informační prostor. V dubnu 2005 reagovala HSHMP na opakované stížnosti na rušení nočního klidu zejména hudebními produkcemi z akusticky zesilované hudby upozorněním (dopis ze dne 25. 4. 2005) stavebnímu úřadu, že objekt je užíván v rozporu s kolaudačním rozhodnutím ze dne 9. 4. 2003. Stavební úřad v návaznosti na to vyzval dne 14. 6. 2006 k užívání objektu X v souladu s kolaudačním rozhodnutím. Městská část následně nechala zpracovat projekt ke změně užívání stavby, který předložila stavebnímu úřadu a HSHMP, která se vyjádřila tak, že svůj souhlas podmínila předložením výsledků měření hluku po provedených protihlukových úpravách.

Dne 13. 12. 2005 stavební úřad vydal rozhodnutí o povolení změny užívání stavby, učinil tak ovšem bez toho, že by zkoumal dodržení podmínek stanovených HSHMP. Povolená změna v užívání spočívala v tom, že průchod bude moci být užíván jako kulturní a veřejně společenské centrum za předpokladu, že hudební produkce lze provozovat do 22:00 hod. V rozhodnutí se dále uvádí, že pro případné povolení hudebních produkcí po 22:00 hod. je nutno provést stavební úpravy, jejichž účinnost bude vyhodnocena ve zkušebním provozu. Proti tomuto postupu protestovala HSHMP, proto stavební úřad vyzval majitele objektu ke zlepšení akustických vlastností stavby. Dne 28. 3. 2006 vydala HSHMP kladné stanovisko ke stavebním úpravám objektu X a dne 20. 4. 2006 bylo vydáno rozhodnutí o povolení tříměsíčního zkušebního provozu stavby. Stavebníkovi byla uložena povinnost předložit vyhodnocení zkušebního provozu stavby. K tomu HSHMP uvedla, že při místním šetření konaném dne 29. 8. 2006 vyslovila nesouhlas se zkušebním provozem, neboť dosud nebyly provedeny požadované protihlukové úpravy. Dne 12. 10. 2006 bylo šetřením na místě zjištěno, že protihlukové úpravy jsou realizovány, proto byl ze strany HSHMP vydán souhlas se zkušebním provozem na tři měsíce. Rozhodnutí o povolení zkušebního provozu na tři měsíce bylo stavebním úřadem vydáno dne 15. 12. 2006.

Stavebník v rámci zkušebního provozu zajistil měření hlučnosti, které provedl Ing. M. M.. Na výsledky měření reagovala HSHMP sdělením ze dne 31. 1. 2007, kde vzhledem k naměřeným hodnotám hluku vyslovila s kolaudací stavebních úprav nesouhlas. Stavební úřad posléze oznámil zahájení kolaudačního řízení, přičemž dne 16. 5. 2007 se na HSHMP dostavili zástupci provozovatele X, kde předložili nový protokol o měření hluku ze dne 20. 4. 2007 zpracovaného lng. M. Ze závěrů protokolu vyplývá, že hygienické limity hluku ve venkovním chráněném prostoru staveb z provozu objektu X lze zajistit pouze v denní době (tj. do 22:00 hod.), a to jen za předpokladu, že při reprodukované či živé hudbě a elektroakusticky zesilovaném slově budou vrata do dvorany a dveře orientované k ulici A mobilně zaizolovány minerální plstí, při hudebních produkcích bude do objektu X zajištěn vstup z opačné strany brány, počet hudebníků při živých hudebních produkcích nepřevýší 5 osob a při použití zesilovačů bude nastavena hlasitost omezovače do hodnoty 85 dB/A/ ve vzdálenosti 3 m od reproduktorů. Na jednání zástupci uvedli, že v protokolu o měření hluku navržená opatření jsou pro ně organizačně a finančně náročná, takže je nemohou realizovat. V návaznosti na toto vyjádření pak HSHMP zaslala stavebnímu úřadu dopis ze dne 17. 5. 2007, ve kterém s kolaudací prostor nesouhlasí do vyjasnění otázky realizace protihlukových opatření.

Závěrem HSHMP uvedla, že občanské sdružení zcela oprávněně namítá užívání stavby v rozporu s kolaudačním rozhodnutím s tím, že s užíváním objektu X lze souhlasit pouze za předpokladu, že budou realizována účinná protihluková opatření, která budou objektivizována měřením hluku, případně že ve dvoraně objektu X nebude provozována reprodukovaná či živá hudba, ani elektroakusticky zesilovaná řeč.

Za účelem získání podrobnějších informací o provozu objektu X a získání písemných podkladů o postupu stavebního úřadu v předmětné záležitosti jsem pověřil pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv provedením místního šetření, které se uskutečnilo dne 24. 7. 2007, kdy byla věc projednána se zástupci městské části, stavebního úřadu, odboru správy majetku, a nájemcem objektu X.

C - Právní hodnocení

Zákon o veřejném ochránci práv mi ukládá povinnost působit k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívat k ochraně práv a svobod.

Ze shromážděných podkladů vyplývá, že stavební úřad vydal několik správních rozhodnutí týkajících se způsobu užívání objektu X. Rozhodnutím ze dne 9. 4. 2003 bylo vydáno kolaudační rozhodnutí obsahující podmínky, že 1/ průchod bránou bude využíván jako výstavní a informační prostor, 2/ režim provozu veřejného WC musí odpovídat hygienickým předpisům. S pořádáním živých reprodukovaných hudebních produkcí uvedené kolaudační rozhodnutí nepočítalo. Dále bylo dne 13. 12. 2005 vydáno kolaudační rozhodnutí pro změnu užívání části stavby X, která spočívala ve změně užívání průchodu na kulturní a veřejnospolečenské centrum a klubu Obce architektů na kavárnu pro veřejnost o kapacitě 20 míst k sezení. V podmínkách tohoto rozhodnutí, které je v tuto chvíli nutno již považovat za nezrušitelné a nepřezkoumatelné, se již hovoří o tom, že hudební produkce je možná pouze do 22:00 hod. a pro povolení provozu nad 22:00 hod. je nutno provést stavební úpravy, jejichž účinnost pro zlepšení akustických vlastností bude vyhodnocena ve zkušebním provozu. Dále pak bylo dne 15. 12. 2006 vydáno rozhodnutí o povolení k prozatímnímu užívání stavby ke zkušebnímu provozu (v právní moci dnem 3. 1. 2007). Dle podmínky č. 1 cit. rozhodnutí měl být zkušební provoz ukončen do 3 měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí s provozem, který je závislý na dodržení hygienických limitů akustického tlaku dle podmínky č. 5 tohoto rozhodnutí.

S ohledem na učiněná zjištění mi nezbývá než konstatovat, že stávající provoz objektu X, jenž dle aktuálních informací prezentovaných na webových stránkách www.X.cz, jakož i dle vyjádření samotného nájemce objektu, zahrnuje pořádání živých či reprodukovaných hudebních produkcí, není v souladu se shora uvedenými rozhodnutími stavebního úřadu. Navíc jsem nucen podrobit kritice stavební úřad, když dosud nereagoval na fakt, že zkušební provoz stanovený na tři měsíce od právní moci citovaného rozhodnutí ze dne 15. 12. 2006, tj. do 3. 4. 2007, již uplynul a stále nebyla realizována účinná protihluková opatření. Z tohoto pohledu se musím připojit ke kritice vyslovené ředitelem HSHMP uvedené v jeho vyjádření ze dne 18. 6.

2007. Stavební úřad má přitom ze zákona povinnost zajistit plnění svých rozhodnutí i za pomocí sankčních řízení. V daném případě je třeba konstatovat, že užívání stavby v rozporu s kolaudačním rozhodnutím, resp. bez kolaudačního rozhodnutí, je závažným správním deliktem na úseku stavebního řádu a stavební úřad by se měl touto situací v každém případě zabývat a zajistit tak naplnění zákonných ustanovení veřejného práva stavebního.

V této souvislosti pak musím apelovat na majitele objektu, aby v součinnosti s nájemcem objektu X učinil právním předpisům na úseku stavebního řádu a ochrany veřejného zdraví zadost a napravil shora zjištěné nedostatky v provozu objektu X. Konstatuji, že stavební úřad má povinnost a právní nástroje k tomu, aby užívání stavby v souladu s vydanými rozhodnutími zajistil. Rovněž bych uvítal, pokud by stavební úřad byl napříště otevřený případným žádostem o informace týkajících se postupu stavebního úřadu v dané věci. Je mou zkušeností, že odmítavý postoj úřadu ve věci poskytování informací vede k nedůvěře lidí ve správnost jednání veřejné správy.

Pokud bych však své hodnocení tohoto případu ukončil pouze výše zmíněnou kritikou postupu stavebního úřadu, nepovažoval bych své hodnocení tohoto případu za zcela objektivní a odpovídající realitě. Rád bych proto k celému případu poznamenal následující.

Při výkonu funkce veřejného ochránce práv se setkávám s řadou stížností osob, ve kterých je poukazováno na obtěžování nejrůznějšími imisemi, ať už jde o hluk, prach, zápach či světelný smog. Všechna tato podání mají jedno společné, a to právní zájem stěžovatele na zajištění pohody svého bydlení. Uvedený pojem je však velmi subjektivní a naplnění pohody bydlení je ve většině případů závislé také na charakteru prostředí (zástavby, lokality). Objekt X se nachází ve velmi klidné a z hlediska pohody bydlení příjemné lokalitě, přičemž ulicí A a ulicí U B prochází dopravně zklidněná komunikace, k pohodě bydlení bezesporu přispívá také blízký park C. Kriticky musím poukázat na to, pokud je po 22:00 hod. pořádána hudební produkce v nezkolaudované provozovně, a to v hodnotách, jež dle zjištění HSHMP překračují povolené limity hluku.

Přesto, že nájemce objektu X již určitá protihluková opatření realizoval (výměna zvukoizolačního skla ve vstupních dveřích), je třeba, aby stavební úřad v součinnosti s HSHMP důrazně trval na provedení dalších protihlukových opatření. Jsem toho názoru, že má-li objekt X plnit funkci veřejného kulturního zařízení, lze trvat na tom, aby buď bylo zajištěno plnění povolených limitů hluku i po 22:00 hod. provedenými protihlukovými úpravami, avšak za situace, že tyto úpravy nebudou moci být realizovány, případně se ukáží jako neúčinné, nebudou hudební produkce po 22:00 hod. povoleny. Pořádání hudebních produkcí přesahujících povolené limity po této době nelze dle mého soudu za naplnění funkce kulturního zařízení s přihlédnutím k zajištění pohody obyvatel okolních domů považovat.

D - Závěr

Své šetření končím dle ustanovení § 18 zákona č. zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, s tím závěrem,

že jsem v postupu Úřadu městské části Praha 6, odboru výstavby, shledal výše popsané nedostatky. Je úkolem veřejného ochránce práv na zjištěná pochybení orgány veřejné správy upozornit, proto tak činím formou této zprávy.

Podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, jsem požádal starostu Úřadu městské části Praha 6 a MUDr. L. B., pověřeného vedením Hygienické stanice hl. m. Prahy, aby se ve lhůtě 30 dnů k mým zjištěním vyjádřili. Zprávu o šetření zasílám na vědomí také Občanskému sdružení.

JUDr. Otakar M o t e j l veřejný ochránce práv